4de. Jaargang — Curaçao den 29n. Januari 1887. — N° 161

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden ƒl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10.—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒl. 0,50, voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* - Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba ƒl 10.— pa anja.
Un number só ƒl. 0,25.
Un annucio di 1 té 7 regel, ƒl 0,50, cada regel mas ƒl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

31 Jan.	*Fransche St.*	van	Havre.
31 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo
2 Febr.	*Philadelphia*	„	New York

CALENDARIO.
Januari-Februari.

30	IV DOMINGO	despues di Epiphania.
31	LUNA	S. Pedro Nolasco, c.
1	MARTES	S. Ignacio, martir.
2	RAZON	PURIFICACION DI N. SRA.
3	HUEBES	S. Blasio, ob. i m.
4	VIERNES	S. Andres Corsino, c.
5	SABRA	S. Agueda, v. i m.

STAND DER MAAN.
E. K. Febr. 3 uren 50 min. A. M.

Opkomst der Zon:
1 Februari 6 ure 13 min.
Ondergang der Zon:
1 Februari 5 ure 47 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

31 Jan.	*Duitsche St.*	naar	Hamburg.
2 Febr.	*Valencia*	„	New-York
4 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo

Promer-ajá i Awor-akí.

Manera nos lezadornan sabi Su Santidad nos Santoe Papa Leon XIII, haciendo uso di e autoridad espiritual koe San Pedro a ricibi di Hesu Cristoe mes p'é i su sucesornan riba Silja Apostólica, a bolbe habri tesoronan di nos Mama Iglesia concediendo un Hubileo na mundoe católico. Durante e dianan-ai di bendicion Esposa inmaculada di Cristoe, nos Santa Iglesia, ta manifesta sintimentoenan di su coerazon coe gritoe di pena pidiendo "felicidad i exaltacion di Silja Apostólica koe ta sufri tantoe persecucion den e tempoe-akí, destruccion di heregianan i conbersion di esnan koe ta den error", pidiendo trocamentoe di estado actual di mundoe.

Esaí ta haci nos recorda e dia tristoenan promer koe binimentoe di Cristoe; e dianan, koe tabata remarcar pa un joramentoe intimo implorando situacion nobo, trocamentoe riba terreno moral, social i político. Na nacementoe di toer pueblonan di antiguedad nos ta haja un tempoe di situacion ideal, un *siglo di oro*, koe fábulanan a cubri coe un velo misterioso, ma koe sinembargo ta moestra nos e Paraiso terrenal, na oenda e promer par di hende tabatin un suerte digno di envidia, un cieloe riba mundoe.

No ta di stranja, koe recuerdo di e tempoe bendicionar-ai, tempoe koe Saturno, segun tradicion di Romano antiguonan, tabata goberna pacificamente i pueblonan tabata biba den un época di libertad i igualdad, di puro paz i felicidad,— no ta di stranja koe recuerdo di e tempoe-aí tabata bira mas biboe den pueblonan, na medida koe situacion tabata troca. No ta di stranja koe pueblonan tabata larga sinti mas i mas nan deseo di bolbe jega na dianan di nan infancia, na medida koe mundoe tabata baha mas i mas dipi den abismo di miseria moral i di embrutecimiento.

Tristoe, lamentable, situacion di mundoe tabata na binimentoe di Salbador di mundoe, na binimentoe di Hesu Cristoe.

Ma escena mas tristoe ainda mundoe pagano ta ofrece na nos bista.

1° Perdir den tiniebla di idolatría, mundoe tabata busca e "luz, koe ta ilumina toer hende" i, marar na cadena di esclavitud di inhusticia koe tabata reina, mundoe tabata jora esclamando na cieloe pa e Hustoe bini.

Templo tabata lamantar pa e pasionnan di mas baho; no tabatin ningun vicio ni di mas escandaloso i despreciable, koe no tabata haja su altar den mundoe di diosnan di Olimpo: toer resultado di crimen tabata considerar i pidir como gracia *divina* di e dios criminalnan di paganismo.

2° *Muher* tabata catiboe di su esposo, koe por a biba coe né ó abandoné segun ta gustoe di e homber; *jioenan* tabata para bao di despotismo di un tata todopoderoso, koe, na nacementoe di un mucha, tabatin poder di toemé pa jioe ó di tiré afor, un tata koe tabata dispone riba bida i morto di e criaturanan: catiboenan di mundoe pagano tabata worde tratar pa nan sjonnan manera bestia i no poco be nan tabata sirbi di coeminda pa animal feroznan.

3° Filosofía koe, den poesía sublime di un "divino" Platon, a elevé pa un momentoe asina haltoe te koe den tempoenan despues ainda el a exita admiracion hasta di e gran San Agustin i otro Santoe Doctornan di Iglesia,— filosofia a caí den un abismo sin fondo i é tabata lastra den lodo di un epicurismo sensual.

Exceso i inmoralidadnan di Romanonan no tabata conoce límite, i lo ke tabata pa satisface nan ambicion na gozo carnal, hasta oro a perde su balor.

Virtud naturalnan di república antigua, koe, segun palabra di San Agustin, a doena Roma soberanía riba mundoe, preeminencia riba Europa, Asia i Africa, tabata derar huntoe coe Caton di Utica. Poder dictatorial di Sila no a dura sino poco tempoe: despues di Pompeyo i Craso imperio di César: despues di Antonio i Lepido monarkía di Octaviano Augusto. Roma pagano tabata agotar.

Simínjanan di destruccion tabata plamar den su coerazon, manera Ciceron i Sulustio ta conta coe claridad na diferente lugar di nan obranan.

Den su di cuater combersacion pastoral caba Virgilio a mira habrimentoe di dia di salbacion pa humanidad, koe a caí profundamente, i den su segunda oda e poéta lírico Romano ta manifesta di un manera terminante deseo di pueblonan, ora é ta pidi e gran divinidadnan di Olimpo, Apolo ó Vénus, pa nan baha na mundoe i trece salbacion.

Situacionnan di *promer-ajá* i *awor-akí* ta ofrece un parcementoe, un semehanza, koe no por scapa bista di un spiritu, koe kier medita un poco.

E paganismo moderno, e idolatría di sintir di hende proclamar "soberano", a plama su sombra horrorosonan riba henter mundoe, i spiritu di inhusticia ta revelé cada dia mas i mas den e tendencia materialista di nos tempoe.

Teatronan ta awendia templo di vicio: si, ai toer vicio ta worde celebrar coe batimentoe di manoe, pa nos no bisa koe ai vicionan ta worde adorar.

E filantropía enfermisa di nos siglo, koe Jan Holland a doena coe razon nomber di *falsificacion di amor Cristian* no ta nada otro sino exhortacion na crimen.

E cuidao tierno, sí, casi maternal, coe cual criminalnan ta worde tratar, awendia no ta otro cos sino adoracion di crimen.

Coe frecuencia e cadena sagrado di matrimonio ta worde kibrar di un manera koe ta causa berguenza. Incredulidad moderno lo kier troca e "gran Sacramentoe den Cristoe i Su Iglesia" pa matrimonio civil, ma esai ta un inhuria, un inhusticia hacir na muher Cristian, koe Redentor di mundoe a lamanta for di su estado di humiliacion.

Tata i Mama Cristiannan ta hunga hopi be den nos dianan di un manera imperdonable coe nan debernan, pa muchoe condescendencia, negligencia, etc., koe nan ta jama *spiritu di mundoe*. ¿Ma no ta hustamente e malditoe spiritu di mundoe ta culpa, koe nos hubentud actual ni conoce sikiera nan obligacionnan coe Dios i coe Tata i Mamanan?

¿I filosofía di nos tempoe?

Ta mas koe cuarenta anja pasar Mr. Lebre a scirbi caba den *Revue des deux Mondes* (1): "*Ces philosophies diverses, toutes ces philosophies, si hautaines dans leurs prétentions, si chétives dans leurs résultats, ne sont habiles qu'à s'entre-détruire. Il ne reste de tout ce labeur d'intelligence qu'une critique insatiable, qui n'épargne rien.*" (2).

Ambicion na sensualidad, koe ta domina nos siglo, lo bira sin ningun duda un proverbio pa nos descendientenan, pasobra si *dios-placa* tin un dominio casi sin límite den nos dianan-aki, esai no ta sosode sino pa satisface *dios-sensualidad*.

Larga nos tira ainda un bista riba situacion politicanan di *awor-aki*.

Armar te na nan djente Potencia grandinan un ta para mira movimientonan di otro coe un desconfianza mútuo. E paz *coe arma*, koe Europa ta goza, ta apariencia; ma, Estado grandinan di Europa ta sinti necesidad di un paz interior, pasobra un enemigoe di den tera mes a lamanta su cien cabeznan na laria.

Gritoe mentiroso di "libertad" ta rezona den toer nacionnan di Europa. Na toer lugar di Europa nos ta tendé for di boca di hombernan di dinamita i esnan koe kier bira ricoe hortando i matando, i nan roemannan di América ta responde cantica di e bandidonan di libertad.

Den Inglaterra i Spanja, den Italia i Austria, sí! hasta den principal cajanan di gran ciudadnan di nos Hoelanda, na toer lugar nos ta tende cantica di libertad, i e cantamentoe revolucionarionan-ai, akí débil, aja duroe i fuerte,— toer e canticanan ta uni nan coe música di orkesta principal di obreronan, koe a lamanta nan trono den ciudad di Voltaire i Rousseaunan, den esun Paris maldicionar.

Estadonan di Europa ta sinti necesidad di paz exterior i interior ....ma na mes tempee Iglesia di Dios, e único trecedor di paz, ta para exponer na atake i persecucionnan di e Estadonan.

¿Nos por stranja anto, koe pueblonan lamanta contra e poder temporalnan, koe ta desconoce e *fuente divina* for di oenda nan autoridad a sali, i koe di e manera-ai ta pone arma den manoe di socialista, nihilista, i toer otro sorto di *istanan*, pa eskinan realiza nan sonjo di destrui e sociedad establecer riba fundamentoe Cristian?

Den nos dianan-aki tambe anto deseo, ansia pa bini un trocamentoe social ta manifesté, i nos, Catolicanan, tambe ta desea ardientemente un trocamentoe sólido. Ma no un trocamentoe pa medio di violencia, ma pa medio di e amor di sacrificio koe Hesu Cristoe a sinja nos.

Koe nos, Catolicanan, scucha anto boz di Vicario di e mes Cristoe, boz di Santoe Papa Leon XIII, koe ta jama nos den e dianan di bendicion, den e dianan di Hubileo! Larga nos moestra den e dianan-ai, koe nos ta Catolica.

Fé den Cristoe meste ta animar; honor di Su nomber santoe meste ta reparar, no solamente den cas di familianan, ma tambe den Estado, den schoolnan, sí, na toer lugar. Principio inviolablenan di Su doctrina inmaculada meste ta apojar pa poderosonan di mundoe; nos meste doena Dios un trono na toer lugar.

E ora-ai pasion exaltar di pueblonan lo sosega; egemplonan di Santa Familia, egemplo di e Homber di dolor i sufrimentoe lo reconcilia pobernan coe nan suerte den e speranza dusji di haja un dia tambe

---

(1) *Revue des deux Mondes* 1843.

(2) E diferente filosofianan-ai, toer e filosofianan-ai, asina entusiasmar den nan pretencionnan, asina miserable den nan resultadonan, no ta sirbi sino pa un destrui otro. Di toer e trabao-ai di inteligencia no ta keda sino un crítica insaciable, koe no ta pordona nada.

e suerte, koe Lázaro a haja ajabanda di tumba den skootji di Abraham. I e ora-ai boenita aurora di e dia feliz lo habri, e dia, koe Iglesia di Cristoe ta pidi su Fundador Divino.

Esaki ta dia di paz, dia di *berdad divina*, koe solamente por haci hende *berdaderamente liber*. ¡ Dios doena koe e dia-ai no ta muchoe aleuw!

De Zitting van den Duitschen Rijksdag

OP 11 JANUARI 1887.

De Duitsche Rijksdag hield op genoemden datum eene zitting, welke onder de belangrijkste moet geteld worden die hij ooit heeft gehouden. De tribunen, ja, het geheele Huis waren tot in de verste hoeken met personen gevuld. Toehoorders en afgevaardigden bewaarden een ademlooze stilte. Elkeen was van het gewicht van dezen dag overtuigd. De Rijkskanselier zou komen, zou spreken; zijn vrienden, ofschoon van een nederlaag bijna zeker, waren nog welgemoed. Zijn vijanden, vol verwachting wat hij zeggen zou, gaven zich bij al hun zekerheid van de overwinning, toch niet aan uitgelaten vreugde over. Het kon wel eens een Pyrrus–overwinning voor hen wezen.— De verslaggever van de „New-Yorker St.-Zeitung" telegrafeerde, op deze wijze ongeveer, het volgende:

De veldmaarschalk Graaf v. Moltke opende het debat. Moltke spreekt — en toch komt er geen stilte in de vergadering. Bij andere gelegenheden, wanneer de „groote zwijger" de lippen slechts opent, hooren allen, onder pijnlijke stilte zelfs, naar zijn redevoering. Nu echter is men bijna verstrooid. En toch klinkt er diepe en dreigende ernst uit zijn woorden. „De verwerping onzer voorstellen, Heeren! beteekent hetzelfde als onvermijdelijken oorlog." — riep hij waarschuwend uit.

Daarna verschijnt Stauffenberg, een der Beiersche afgevaardigden. Hij spreekt lang, te lang. Hij herhaalt wat Richter en Rickert al zoo dikwijls herhaald hebben. Geen enkele nieuwe gedachte. Het Huis wordt woelig; niemand luistert meer naar den redenaar.

Daar weerklinkt van de straten een luid hoerah–geschreeuw. In de vergaderzaal komt beweging. Uit voorzalen en nevenvertrekken stroomen de afgevaardigden ijlings toe, die onder Stauffenbergs rede verdwenen waren.

Bismarck verschijnt in de vergadering. Gelijktijdig treedt ook Prins Wilhelm van Pruisen binnen en neemt plaats in de hofloge. Het hoofd flink omhoog, ondanks zijn zeventigjarigen leeftijd, den blik noch rechts noch links keerende, gaat de kanselier langzaam naar zijne plaats, ter rechterzijde van den President. Plotseling is er stilte gekomen; men kan thans Stauffenberg, die nog altijd voortspreekt, verstaan — als men slechts hooren wilde. Maar allen hebben slechts hun aandacht en den blik gevestigd op Bismarck. Eindelijk is de redenaar uitgesproken. De Rijkskanselier verheft zich van zijnen zetel.

Wellicht weet men reeds, hoe Bismarcks redevoeringen uiterlijk zich vertoonen. Niet daarheen vloeiende in kunstvol aan elkander geschakelde, afgeronde, altijd in onmiddelijk samenhangende wendingen. Bijna met moeite uit zich bij hem de overvloeiende rijkdom van gedachten in het woord. Men kan het hem aanzien in gelaat, in de beweging van handen en van geheel het lichaam, wat moeite het hem kost. Maar heeft hij eindelijk baangebroken, dan stroomt hem de taal van de lippen snel en immer sneller; eindelijk kan hij de voortijlende gedachten niet meer volgen: hij breekt plotseling af en begint een nieuwen gedachtengang zonder de aan zijn lippen geboeide toehoorders tot adem te laten komen, vóór hij geëindigd heeft. Zoo was het ook heden.

Geven wij eerst in hare hoofdtrekken de redevoering weder van den veldmaarschalk v. Moltke.

Hij zeide, dat volgens zijn gevoelen een Staat de verantwoording niet op zich mag nemen, om de brandstoffen die overal in meer of mindere hoeveelheid aanwezig zijn nog te later vermeerderen. Krachtige regeeringen, beweerde hij, zijn de beste waarborgen voor het behoud van den vrede, terwijl in de eerzucht van de partijhoofden en hunnen invloed op de openbare meening het wezenlijke gevaar verborgen ligt. Zoo ergens een staat bij machte is op krachtdadige wijze den vrede te bewaren, dan is het gewis Duitschland; en wel om reden, dat dit Rijk tot zijne verdediging alleen en vol verlangen naar vrede al zijn handelingen inricht. Noodzakelijk is het dan ook, dat Duitschland sterk zij en tot den oorlog uitgerust. „ Mochten wij", zoo vervolgde de grijze veldheer, „tegen onzen wil in een oorlog gewikkeld worden, dan moeten wij ook in staat zijn dien te voeren. Wanneer nu deze wetsvoordracht verworpen zou worden, dan is de oorlog niet meer te vermijden. De weigering van den Rijksdag kan niet nalaten ook naar buiten groote gevolgen te veroorzaken. Het leger alleen maakt alle andere politieke onderhandelingen mogelijk, die bij gevolg met het leger staan of vallen moeten.... Wil men alleen voor korten tijd de vermeerdering van het leger inwilligen, dan is dit voor ons een onmogelijkheid, omdat zulks alleen helpen kan om nieuwe kaders te vormen die eerst na een reeks van jaren kunnen gebruikt worden..... De oogen van geheel Europa zijn heden op deze vergadering gevestigd. Daarom doe ik een beroep op uwe liefde voor het Vaderland. Neemt dit wetsvoorstel aan, en toont hierdoor voor de wereld uwe bereidwilligheid tot elk offer, zelfs dat van uwe tegenovergestelde meening, wanneer het welzijn des vaderlands op het spel staat."

Toen de heer v. Stauffenberg den Graaf v. Moltke geantwoord had, nam Prins v. Bismarck, gelijk wij zeiden, onder algemeenen gespannen verwachting het woord. Hij zeide het volgende.

„De wenschen van de gezaghebbende personen op militair gebied worden alleen bestreden door de heeren Richter, Windthorst en Grillenberger. Het was een moeielijke taak in 1870 te Frankfort vrede te sluiten met Frankrijk, en het is nog moeielijker dien te bewaren. Tusschen Duitschland en Oostenrijk heerscht een innige vriendschap en een wederzijdsch vertrouwen, als voorheen ten tijde van den Bondsdag onbekend was. Ons is het beschoren, op dit gedeelte van den aardbol den vrede te handhaven; maar daartoe is een sterk leger noodig.— Onze betrekkingen met alle Mogendheden zijn van den besten aard, en inzonderheid met Rusland is dit boven allen twijfel verheven. Ik zou het als een plegen van verraad opzichtens mijn vaderland beschouwd hebben, ter wille van Bulgarije een oorlog te beginnen. Wij hebben ons, van welke zijde ook, wegens de Bulgaarsche Quaestie tot geen vijand van Rusland laten maken. Het is vrij wat moeilijker dan Gij denkt, de goede betrekkingen onder de Mogendheden te bewaren, en wij zullen niet gedoogen dat onze arbeid en bemoeiingen door aanvallen van de Pers of van Staatspartijen in dit Parlement te niet gedaan worden.— Onze betrekkingen opzichtens Frankrijk zijn voortdurend goed, maar het valt moeielijk die te bewaren, daar een langdurig proces zich moet ontwikkelen eer de gedachte aan het verledene verdwenen en de tweespalt opgeheven is. Wij hebben alles in het werk gesteld om de Franschen er toe te brengen, dat zij vergeten en vergeven zouden, en hebben ook thans geen reden om een oorlog met Frankrijk te verwachten, noch, wanneer het zoover komen mocht, te vreezen; ook van een aanval onzerzijds kan geen spraak wezen, maar wij moeten ons tegen mogelijke aanvallen verzekeren. Wij zullen Frankrijk onder geen enkel voorwendsel den oorlog aandoen, maar zullen altijd gedwongen zijn om ons op zulk een wijze te wapenen, dat wij in geval van nood ons kunnen handhaven. Dit is het voornaamste doel van de wetsvoordracht betreffende het leger. Ik stel in de vredelievendheid van de Fransche Regeering en van de Fransche natie een vast vertrouwen. Maar het verledene heeft ons geleerd, dat wij op een duurzamen vrede met Frankrijk niet bouwen kunnen. Op een schoonen dag zal toch misschien een Regeering te Parijs aan het bewind komen, die met ons den oorlog zal aanvangen. Dit moet Gij niet uit het oog verliezen. Wanneer wij ons daar niet op voorbereid houden, wanneer Gij heden zegt: "als er oorlog komt, zullen wij U alles inwilligen" dan waren wij waard uitgelachen te worden. Of is er misschien in Frankrijk ééne courant of een enkele staatsman die zegt: Wij geven onze bedoelingen en voornemens ten aanzien van Elzas-Lotharingen op?

De mogelijkheid van een Franschen aanval is daarom genoegzame rede voor de indiening van het wetsontwerp. Frankrijk is een sterke en welgewapende Mogendheid, zijn leger is dapper en strijdvaardig. Wij mogen niet stil zitten, noch de handen traag in den schoot leggen, hoe vredelievend het er ook in Frankrijk voor het oogenblik moge uitzien. Onderstelt eens, dat de Franschen zegevierden. Waarop hebben wij ons dan te verwachten? Dan krijgen wij dezelfde Franschen terug, onder welke wij van 1809 tot 1813 geleden hebben, en die ons weder zoodanig het bloed zouden uitzuigen, dat wij *dertig* jaren lang als met lamheid geslagen zouden zijn; ja, er zou beproefd worden om ons voorgoed machteloos te maken. Men zou bv. de teruggave van Hannover eischen. Ik spreek, natuurlijk, alleen van hetgeen zou kunnen geschieden bij een mogelijke nederlaag. De vrede van 1870 is een bloot kinderspel tegen dat, wat een vrede in het jaar 1890 zou te beduiden hebben. Welnu, wie daarvoor de verantwoordelijkheid wil op zich nemen, moge het gerust doen. De vereenigde Regeeringen van Duitschland echter verkiezen die verantwoordelijkheid niet te dragen en daarom hebben zij de legerwet ingediend. Zij willen voor den tijd van 7 jaren in het Rijk goedgevormde soldaten hebben. Wij hebben den tijd op 7 jaren bepaald, omdat zulks wegens een vroegere overeenkomst noodzakelijk is geworden, en ons constitutioneele leven daarvan afhangt. De Bondsraad heeft van zijnen kant al het mogelijke gedaan, doordien hij vóór het Septennaat zijn toestemming heeft gegeven. Hij had alleen de belangen, de veiligheid en de welvaart des vaderlands op het oog. Gelooft Gij wellicht, dat de Bondsraad van zijn eerste voorstellen zal afzien, zoo Gij het Septennaat verwerpt? Indien men in Frankrijk een dergelijk verlangen had te kennen gegeven, meent Gij, dat er in de verste verte aan gedacht zou worden, het af te wijzen? (*Luide toejuichingen*). Er bestaat geen reden om de Bondsregeering moeielijkheden in den weg te leggen betreffende de wettigheid van den duur in het wetsvoorstel bepaald; want het is een feit, dat wij ons streng aan letter en geest van de Constitutie gehouden hebben. Geeft wel acht: wij blijven onverzettelijk vasthouden aan het Septennaat. Wij kunnen er geen haarbreed van afwijken. (*Bijval*, aan de Rechterzijde) Wie zal ons borg staan, dat dezelfde meerderheid zich altijd in dit Huis bevinden zal? Wilt Gij dan werkelijk de kracht of de zwakheid van het leger van de meerderheid in den Rijksdag afhankelijk maken? Hierdoor verandert Gij het rijksleger in een parlementstroep. In dit geval moeten wij een beroep doen op de kiezers, om te weten of zulks inderdaad de wensch der natie is. Dan zullen wij zien, of de kiezers wezenlijk het denkbeeld zijn toegedaan, dat het parlement alleen, zonder toestemming van den Bondsraad en van den Keizer, de sterkte van het leger bepalen moet. Gij zult toch bezwaarlijk kunnen veronderstellen, dat de Keizer in zijn 90ste levensjaar er toe mede kan werken om den arbeid te vernietigen, waaraan hij de laatste 30 jaren zijns levens gewijd heeft: de schepping van Duitschland en van het leger des Duitschen Rijks! Wanneer Gij dat voor mogelijk houdt; wanneer Gij de minste verdenking koesteren laat, dat dit uw inzichten zijn, wanneer Gij niet onverwijld aan de verlangens van de Bondsregeering betreffende Duitschlands verdedigingskrachten in zooverre toegeeft, dat Gij het aangeboden wetsontwerp in zijn vollen omvang aanneemt: dan geven wij er de voorkeur aan, met een anderen Rijksdag te doen te hebben. Wij zullen dan met U niet verder onderhandelen. Het gevaar, waarin wij het Duitsche Rijk konden storten door nog langer uit te stellen, geeft ons recht om ten spoedigste een beslissend antwoord te ontvangen, of ons tot anderen te wenden, die ons zulk antwoord geven zullen.

Men heeft de vraag gesteld: „Waarom wacht niet de Regeering het einde van het bestaande Septennaat af?" De voornaamste rede ligt in de overtuiging welke de Regeering koestert, dat het plan van grensverdediging onmiddellijk een versterking behoeft. Wij willen de veiligheid van het Rijk niet door vertraging en uitstellen in gevaar brengen en wij verwachtten inderdaad geen verzet tegen zulk een bescheiden verzoek. Hadden wij vooraf zulk een oppositie durven onderstellen, dan zouden wij, in den beginne reeds, beter gedaan hebben de kiezers te ondervragen: of zij wenschen, dat het Duitsche Rijk zijn tegenwoordige bezittingen beware. Thans, onder de dringenste omstandigheden, kunnen wij van onze eischen en vorderingen niet afzien.

Dr. Windthorst sprak hierna ten gunste van een inwilliging der wetsvoordracht voor den tijd van 3 jaren. Hij protesteerde tegen hetgeen v. Bismarck van Hannover gezegd had; dit land zou nooit trachten door middel van een vreemden staat zijn onafhankelijkheid te herkrijgen. Over het algemeen verklaarde hij zich te vereenigen met de inzichten welke v. Bismarck betreffende den politieken toestand had uiteengezet, echter kon hij niet inzien, dat Duitschland in het Oosten geen belangen te verdedigen zou hebben. De Rijkskanselier kon, natuurlijk, den Rijksdag ontbinden, maar wat zou hiermede gewonnen worden? En waartoe dient een Constitutie, ja, de geheele Staats-machine, wanneer de Rijksdag alleen bestaan kan door goed te keuren wat hem in de wetsontwerpen wordt voorgelegd? Eindelijk verzocht hij den Rijkskanselier, zich nog eens te bedenken, vóór hij de legerwet—alleen wegens de vermindering, die er in gebracht is, van haar wettelijken duur — in gevaar ging brengen van verworpen te worden.

Prins v. Bismarck stond vervolgens op en zeide:

Het Huis heeft thans Graaf v. Moltke en Dr. Windthorst gehoord. Het geldt hier de vraag, of de eerste dan wel de laatste grooter gezag is op militair gebied. Heerschte bij ons zulk een patriotisme als in Frankrijk en Italië, die ten tijde van gevaar geen verdeeldheid onder de partijen kennen, dan behoefde ook hier zich niemand door partijhartstocht te laten vervoeren. De vraag is dan, moet het leger een keizerlijk leger of wel een parlements-troep zijn. Zal de sterkte daarvan hier jaarlijks vastgesteld worden? Neen, dat moet niet geschieden! (*Eene stem: En de vloot?*) Prins v. Bismarck: O, met de vloot is het iets anders. De Rijksdag heeft de vloot immer gesteund, zelfs de heer Rickert heeft hierin zijn stem gegeven. Te beweren, dat wij met de Rijksdagontbinding een Rijksdag wenschen voor ons te zien, die op alles „ja en amen" zegt, is eene overdrijving. Het stijfhoofdig morren echter, wanneer ondersteuning gevraagd wordt om de veiligheid des lands te verzekeren, is nergens dieper ingedrongen dan wel in Duitschland.

Wat de Oostersche politiek betreft, kunnen en willen Duitschland en Oostenrijk hun wederzijdsche belangen tot die van elk hunner maken. Maar een Mogendheid kan zich onmogelijk ter wille van een andere geheel opofferen. Elk harer heeft belangen, die de andere niet raken, en elk moet dus haar eigen weg gaan. Toen de heer Windthorst Rusland als onzen bondgenoot aanwees, schoot hij zijn doel voorbij. In aanmerking nemende de goede betrekkingen, waarin Duitschland tot de overige Mogendheden staat, alsmede de mogelijkheid van een oorlog met Frankrijk, heb ik op geen bondgenooten gerekend en kan ik er ook niet op rekenen. Wanneer nu de verwerping van het wetsvoorstel de oorlogspartij in Frankrijk mocht aanmoedigen, dan zullen zij, die van de verwerping de oorzaak zijn, eenmaal daarvoor rekenschap te geven hebben. — V. Bismarck behandelde voorts de financiëele zijde van het vraagstuk en bestreed de bewering, dat het Land deze oorlogslasten niet dragen kon. Nog herinnerde hij, sprekende over Hannover, aan de poging die wijlen koning George gedaan had om, geholpen door Napoleon III, zijn troon te herkrijgen. Het is wel mogelijk, dat zijn zoon (Cumberland) dergelijke plannen niet koestert, maar de bewijzen hiervoor ontbreken geheel. Ten slotte zeide de Kanselier, dat de Regeering verder niets meer met de Rijksdag-commissie te doen wilde hebben, en de beslissing thans geheel van het Huis zelve afhing. Wat hem betrof, hij kon zich er niet meer toe leenen om zijn tijd in „kommissions-zitzungen" te verspillen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-besluiten.

Curaçao, 28n. Januari 1887.

Eene commissie benoemd tot het afnemen in dit jaar van de examens bedoeld in art. 20 van de onderwijsverordening, bestaande uit de Heeren *J. H. Schotborgh*, lid der Schoolcommissie, als Voorzitter, en de Heeren *H. Haytink* en *A. Brouwer*, als leden.

Eene commissie benoemd tot het afnemen in dit jaar van de in artt. 20, 32 en 45 van de onderwijs-verordening bedoelde examens, bestaande uit de navolgende in alphabetische orde genoemde Heeren:

K. Bonsema, A. Brouwer, F. Dell, F. J. A. van den Donk, Mr. *P. F. De Haseth Evertsz, H. Haytink* en *W. D. Hübner*.

De Heer *W. H. Van der Ree* be-

noemd tot plaatsvervanger van den Kantonrechter op *Bonaire*.

De Heer *Joh. G. A. Martis*, op zijn verzoek, ontheven als lid der Commissie tot regeling van het volksfeest op aanstaanden Koningsverjaardag, en als zoodanig benoemd de Heer *J. H. Perret Gentil*, klerk ter Administratie van Financiën.

Bepaald dat alle vaartuigen, komende uit de havens van de *Argentynsche republiek*, wegens het heerschen aldaar der Aziatische cholera, in de Caracasbaai aan eene quarantaine zullen worden onderworpen van *drie weken*, met inbegrip van de reis en van minstens 24 uren, wanneer de reis langer dan drie weken geduurd heeft.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

DONDERDAG jl. heeft Z. D. H. Mgr. C. H. J. Reijnen in de St. Anna-kerk van Otrobanda aan 147 personen het H. Vormsel toegediend.

— De aanstaande 70ste verjaardag van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning zal, naar wij vernemen, in onze Katholieke kerken op godsdienstige wijze gevierd worden.

— Deze week ontvingen wij het eerste nummer van een nieuw weekblad, dat hier ter stede verschenen is met den naam van EL CANAL: Director, de Heer *B. Baez Figueroa*. De Redactie verklaart, dat hare richting genoegzaam reeds toegelicht wordt door den naam-zelven van haar Blad. „ Este sencillo epigrafe "...... es suficiente por si solo para dar al lector una idea mas ó "ménos aproximada de las tenden-"cias que abrigamos y del objeto "que nos proponemos." Het doel: bevordering van den waren vooruitgang in de meest uitgebreide beteekenis van het woord, kan slechts door ons toegejuicht en den heer Director de beste uitslag zijner pogingen toegewenscht worden.

— De beleefdheid van de Heeren C. J. & A. W. Neuman Fz., die ons een exemplaar van hun „ Plakalmanak voor het jaar 1887, berekend naar den Meridiaan van Curaçao" hebben toegezonden, beantwoorden wij met onzen oprechten dank.

— Betreffende de zoogenaamde *moeras-koortsen*, die alhier heerschende zijn, kunnen wij volgens nauwkeurig ingewonnen berichten het volgende melden.

Aan den *Noordkant* (Parochie van Sta. Rosa) heeft de ziekte zich insgelijks vertoond.

Op *Malpais* (Parochie van Sta. Maria) en *omstreken* zijn reeds in den loop van eenige weken 24 personen aan de ziekte bezweken. In het 4e. District (in zooverre dit behoort tot de Parochie van San Wilibrordo) waren Woensdag jl. 62 personen door de koorts aangetast; van sterfgevallen aldaar aan die ziekte heeft men tot nog toe niets vernomen. De Parochie van *St. Barbara* telde insgelijks op een zestal plantages ziektegevallen van dezelfde soort.

De hulp, die van wege ons Gouvernement is verleend geworden, kwam in genoemde plaatsen uitnemend te stade.

Van *Aruba* kwamen deze week treurige berichten. In de R. K. Gemeente aan *Den Noord* was de koorts uitgebroken; éène lijderes is aan de ziekte bezweken, terwijl nog één persoon van de H. Sacramenten der Stervenden voorzien was geworden. Ongeveer 20 bewoners van die plaats waren door de koorts aangetast.

BUITENLAND.

ROME.— Bij gelegenheid van het Kerstfeest heeft de H. Vader 12,000 fr. aan de armen van Rome geschonken, en 160 bedden aan even zoovele behoeftige familiën doen uitdeelen.

— Z. H. Leo XIII heeft de toespraak tot de kardinalen op Kerstavond, waarin hij zich beklaagt over de vervolging waaraan de Katholieke Kerk vooral in Italië is blootgesteld met een eigenhandig begeleidend schrijven aan Keizer Wilhelm toegezonden. Deze merkwaardige toespraak van Zijne Heiligheid zullen wij onzen lezers een volgende week mededeelen.

— De *Moniteur de Rome* deelt de belangwekkende tijding mede, dat de reis van lord Hartington in December ll. naar Rome misschien in verband staat met de behandeling van kerkelijke quaestiën, en het herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en het Vaticaan zou een der voornaamste punten van behandeling uitmaken.

LONDEN.—Voor zoo ver thans bekend is geworden, heeft de vreeselijke orkaan vóór Kerstmis 128 schipbreuken veroorzaakt, waarvan 61 ter hoogte van de Britsche kust. Het levensverlies was gelukkig niet zoo talrijk, als men bij het totaal cijfer der rampen, tusschen de 300 en 400, zou moeten vreezen. Op de hoogte der Britsche eilanden kwamen in 't geheel 28 menschen om, terwijl aan vreemde kusten 66 personen verdronken. Het totaal aantal schipbreuken voor het loopende jaar is thans 1490.

PARIJS, 11 Jan.— Volgens officieële berichten uit Tongking hebben de Fransche troepen een aanval gedaan op een groote, in Thanhoa verschanste troepenmacht der opstandelingen, maar werden tweemaal teruggeworpen. Vier Fransche officieren werden gekwetst, 18 soldaten gedood en 42 gewond. Versterkingen van artillerie en infanterie zijn naar Thanhoa opgerukt.

— 12 Jan. De regeering heeft besloten de vermeerdering van het oorlogsbudget in plaats van op 50 op 80 millioen te brengen.— Nog latere berichten spreken van 87½ millioen die gevraagd worden tot het aanschaffen van geweren en tot versterking van de verdedigingswerken.

— Een gerucht wordt verspreid, dat Generaal Boulanger wil aftreden, wijl Goblet aan zijn steeds hooger stijgende aanvragen voor het legerbudget niet wenscht te voldoen.

— 19 Jan. De gezant van Amerika heeft op een banket tot generaal Boulanger als hoofd van het Fransche leger een toast gericht, en bij die gelegenheid gezegd, dat Frankrijk op den trouw en bekwaamheid van Boulanger fier mag zijn.

BERLIJN, 12 Jan.— De redevoeringen van v. Moltke en v. Bismarck zijn door de vier voornaamste Engelsche bladen beoordeeld geworden.

„ Die redevoeringen — zegt de *Standard* — geven den tegenwoordigen toestand nog duisterer aanzien. De verzekering die Moltke uitspreekt, dat Duitschland vrede wil, is blijkbaar oprecht, misschien ook die van v. Bismarck; maar de voorgestelde geweldige maatregelen tot behoud van den vrede, zeggen ons maar al te duidelijk, hoe onzeker de duur van dezen vredestijd is."

Daily News maakt de opmerking, dat de rede van v. Bismarck kwalijk werken zal tot behoud van den Europeeschen vrede en dat zijne woorden de meening versterken van degenen, die vermoeden dat Duitschland een aanval in den zin heeft tegen Frankrijk.

Volgens de *Daily Telegraph*, zal Bismarcks redevoering het oorlogsvuur van de Fransche révanchepartij wel tot het vriespunt doen afkoelen: het blad is van gevoelen, dat zoowel de redevoering van v. Bismarck als die van v. Moltke gunstig zullen werken tot het behoud van den vrede.

Eindelijk, de *Times*: "Bismarcks verklaring ontmoedigt al degenen, die tot nog toe in Duitschland „den handhaver des vredes op den grondslag der verdragen" meenden te zien, en ook hen, die de hoop koesterden, dat Europa langzamerhand van de ontzettende lasten der staande legers en van de immer stijgende belastingen zoude ontheven worden. „Bismarck ziet den naderenden storm en zoekt zijn eigen land in veiligheid te brengen."

— In deze zijne redevoering van 11 Jan. — zegt de Correspondent van de *N.-Yorker Sts.-Zeitung* — overtrof v. Bismarck zich-zelven. Vooral bij het einde daarvan werd hij langdurig toegejuicht. Een diepen indruk op alle toehoorders maakten zijne woorden, toen hij van Frankrijk zeide: „ dat het voor vele nageslachten lang zou vernietigd moeten worden, wanneer de Duitsche legers in een nieuwen en opgedrongen strijd de overwinning mochten behalen".

— 13 Jan. Op onderscheidene plaatsen in Elzas-Lotharingen hebben versterkingen van garnizoen plaats gehad; o. a. te Colmar, Hueningen en Breisach.

— Men heeft den hoogbejaarden keizer in den laatsten tijd steeds voorgesteld, alsof hij zijne overige levensdagen in rust wenschte door te brengen. Voor den algemeenen vrede ware natuurlijk niets wenschelijker, maar sedert eenigen tijd doet te Berlijn een gezegde des keizers de ronde uit de dagen der jongste politieke spanning, hetwelk nogal sterk naar den kruitdamp riekt.

't Was ter gelegenheid, dat een voornaam officiëel persoon bij hem afscheid kwam nemen om naar Parijs te gaan. Eensklaps stond de grijze vorst op, sloeg de hand naar de linkerzijde alsof hij op dat oogenblik den degen droeg en zeide: „ Gij hebt mij gezien; zeg nu te Parijs aan ieder die er belang in stelt, hoe gij mij gezien hebt, nog vaardig genoeg, en vastbesloten om ieder oogenblik, wanneer het noodig is, weder aan het hoofd van een Duitsch leger op te trekken!"

Deze woorden zullen de verwijdering van Duitschland en Frankrijk niet weinig doen toenemen en de mannen der Fransche revanche-politiek, als Boulanger en consorten, zullen er munt uit weten te slaan.

BRUSSEL, 11 Jan.— De Belgische regeering is begonnen op uitgebreide schaal het leger uit te rusten.

NEW-YORK.—Uit den *New-York Herald* vernemen wij het volgende:

„ Zuster Louise, het hoofd en de stichteres der zeven en twintig huizen van de *Orde v. Onze Lieve Vrouw* in dit land, met hunne zevenhonderd Zusters en drie en twintig duizend vrouwelijke pupillen, voor het meerendeel vrije scholieren, is Vrijdag 1 December overleden te Cincinatti, in het klooster aan de *Sixth street*, nabij Broadway, van hetwelk zij Zusteroverste was. Zes huizen der Orde, in de streek langs den Stillen Oceaan, verliezen eveneens in haar een hunner voornaamste stichters.

„ Zuster Louise was eene der merkwaardigste vrouwen van haren tijd, en haar stervensure was haar werkzaam en aan Christus gewijd leven waardig. Josephina Susanna van der Schrieck werd den 14en November 1813 geboren te Bergen-op-Zoom, in Nederland. Haar vader had daar eene belangrijke expeditie-zaak. In 1815 trokken hare ouders naar Antwerpen, waar haar vader een welgesteld koopman werd. Hij was opgeleid voor advocaat en was een ontwikkeld man. Naar het schijnt, heeft Louise van hem vele uitstekende eigenschappen geërfd. Zij bezocht eerst eene dagschool te Antwerpen, en ging daarna naar een klooster te Namen, de moeder-instelling van de Zusters van Onze Lieve Vrouw. Na op haar zestiende jaar te Antwerpen terug te zijn gekomen, sloot zij zich aan bij eenigen harer tijdgenooten, om het gewone lager onderwijs te geven aan de arme kinderen in de scholen voor het kantwerk. Zij werd de afgod van deze kinderen. Reeds op dezen jeugdigen leeftijd was bij haar de aandrang sterk om in een klooster te gaan. Haar vader en hare overige familieleden verzetten zich daartegen echter sterk, en pas na verloop van 9 jaren kon zij hunne toestemming verwerven.

„ Zij trad in het klooster te Namen in Mei 1839, en kwam in het volgende jaar in Amerika. Zuster Louise stond daar voortdurend in de eene of andere betrekking aan het hoofd harer medezusters. Zij moest voor de dagelijksche zaken zorgen, omdat de Zuster-overste het Engelsch niet kon spreken. Zuster Louise zelve had den omgang met anderen noodig om zich in die taal vlot te kunnen uitdrukken. In het tweede jaar werd zij plaatselijk-overste, omdat degene, die dezen rang bekleedde, naar Dayton ging. In 1845 werd zij door het vertrek harer voorgangster naar Europa, Zuster-overste over allen.

STO. DOMINGO.—Wij lezen in de *Vrijmoedige* van ll. Donderdag:

— Uit Sto. Domingo schrijft onze berichtgever:

„ Als nieuwjaarsgeschenk werd den 1sten dezer bij oproeping een decreet afgekondigd, waarbij de staat van beleg opgeheven wordt en aan de burgers de constitutioneele waarborgen teruggegeven worden.

Den 6en te 10 uur des voormiddags legden de generaals ULISES HEUREAUX en SEGUNDO IMBERT, de nieuwgekozen president en de vice-president der republiek, den constitutioneelen eed af.

Het nieuwe ministerie is aldus samengesteld; generaal WENCESLAO FIGUEROA, Binnenlandsche Zaken en Politie; MANUEL Mª GAUTIER, Buitenlandsche Zaken; JUAN TOMAS MEJIA, Justitie, Openbaar Onderwijs en Landbouw; JULIO JULIA, Financiën en Koophandel; generaal MIGUEL A. PICHARDO, Oorlog en Marine.

Gedurende de afwezigheid van den heer JULIO JULIA is de minister van Buitenlandsche Zaken belast met de porte-feuille van Financiën en Koophandel.

De nieuwe minister van Buitenlandsche Zaken maakte onder president BAEZ deel van het kabinet uit en deed zich kennen als een warmen voorstander van de inlijving der republiek bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

Generaal PICHARDO was betrokken in de jongste revolutie tegen generaal HEUREAUX en werd eerst na de onderdrukking daarvan uit de gevangenis ontslagen.

De nieuwe regeering aanvaardt hare taak onder ongunstige omstandigheden, want heden is alhier het bericht ontvangen, dat generaal PABLO REYES te Montecristy de oproervaan opgestoken en zich reeds van Sabaneta en Dajabon meester gemaakt heeft. Hij zou tegen Bonao optrekken.

De minister PICHARDO heeft zich verwijderd en men mompelt dat hij zijn ontslag zal vragen en zich bij de opstandelingen aansluiten."

NOTICIA.

Confirmacion.

Dia Huebes 27 di e luna-aki Su Ilustrísima Monsenjor C. H. J. REIJFEN a administra pa promer bé Santoe Sacramentoe di Confirmacion den Misa di Santa Ana na Otrobanda.

N'e ocasion solemne-ai 147 persona, homber i muher, tabatin fortuna di ricibi gracia santificante di Spiritu Santoe.

Koe e gracia-ai keda semper coo nan, ta nos deseo di coerazon.

Caintura di miásma.

Lo ke tabata di spera a sosode. Muchoe awaceroe, koe nos tabatin aki durante anja pasar, a forma masjar lodo na coenucoenan, principalmente esnan di banda-abao, i tabata di spera koe asina algun dia di solo a para, koe e lodonan putrir lo a trece algun enfermedad. Ta algun siman caba, koe hopi hende di coenucoenan di banda-abao, principalmente esnan di tera abao, ta atacar di e caintura koe nan ta jama di miásma, esta: caintura producir pa awa o lodo putrir. Tabatin 24 caso di morto i den último dianan e enfermedad a presenté coo un caracter bien maligno i den major cantidad di hende. Den curso di e siman-aki ainda a bolbe presenta un binti caso nobo. Pa intervencion di Senjor Districtmeester J. P. Eskildsen nos Gobiernoe tabata poner na altura di situacion lamentable di nos hendenan di coenucoe, i Excelentísimo Senjor Gobernador a toema unbe toer medida pa juda e pober hendenan den nan necesidadnan i pa stroba e enfermedad di plama mas tantoe. Senjor S. M. Lansberg, stadsgeneesheer a juda e medidanan di nos Gobierno coo toer forza i prontitud. Donjonan di coenucoenan, Pastornan di banda-abao i Districtmeesternan ta-

bata poner na ocasion di por dispone di coeminda i remedi pa e enfermonan. Ultimo noticianan, koe a jega na nos conocementoe, ta moestra koe e enfermedad ta reina hopi ainda, ma ta doena nos motiboe tambe pa spera koe, bao di bendicion di Dios, e medidanan, koe tabata toemar na tempoe, lo doena un resultado favorable.

Di Aruba tambe nos tin noticia koe e mes enfermedad-ai ta reina na Noord. Aja tambe tabatin hopi caso di enfermedad, ma te na fecha di nos noticia no tabatin, afortunidamente, sino *un* caso di morte, koe ta un mosa di 18 anja, i un otro persona koe a ricibi último Santoe Sacramentoenan.

Anja di Rey.

Segun nos ta informar e anja-aki dia 19 di Februari, koe nos Rey stimar WILLEM III ta cumpli 70 anja, lo ta celebrar di un manera extraordinario. Ademas di toer festividad públiconan lo tin tambe den toer templo di diferente gremionan un servicio religioso pa implora for di e Rey di Reynan. E koe tin suerte di nacion i pueblonan den Su manoe, bida, salur i sabiduria pa nos magnánimo Willem III, á fin koe é sigi goberna nos Madre Patria i nos Colonia muchoe anja ainda pa felicidad di su pueblo i pa honor i gloria di su Cas Oranje-Nassau.

Nada mas propio, berdaderamente, koe den e tempoe-aki koe reformador modernonan a jena dinamita bao di trono di cabez coronarnan; nada mas propio, koe awendia koe bida di Monarcanan ta na peligro meimei di gritoe escandalosonan di libertad, koe nos ta tende i koe a costa sanger caba den nos Madre Patria tambe; nada mas propio, koe Dios sea jamar i pidir pa doena nos Rey stimar un gobiernoe trankilo, pa debolbe i conserba paz i trankilidad den nos glorioso nacion. Koe nos, Catolicanan, anto, koe ta respeta i stima nos Rey, no solamente pasobra é ta nos Rey, ma pasobra é ta goberna nos asina sabiamente pa gracia i boluntad di Dios mes; koe nos moestra dia 19 di Februari nos amor, nos respeto, nos obediencia jenando nos Misanan i uni aí nos oracion fervientenan pa conservacion di nos WILLEM III.

